

**BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ 2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
10. SINIF FELSEFE DERSİ 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SINAV CEVAPLARI**

1. Felsefede gerçeğin temelinde maddeden oluştuğunu savunan bir akımdır. Zihinsel veya ruhsal olan her şeyin, altına yatan bir maddi temeli olduğunu öne sürer. Başka bir deyişle evrendeki her şey, son tahlilde madde ve enerjiden oluşur ve zihin de bu maddi süreçlerin bir ürünüdür. En önemli temsilcileri: Demokritos, T. Hobbes, La Mettrie, K. Marx'tır.

Açıklaması verilen felsefi görüşün adını yazınız. (10 Puan)

Cevap : Maddecilik veya Materyalizm

2. Her yapı, mimari bir eser olarak kabul edilebilir; evler, okullar, hastaneler, ibadethaneler vb.leri ancak her yapının estetik bir değer taşıdığı söylenemez. Sanat olarak sayılan mimari eserler, birtakım ölçütlere göre değerlendirilir. Bu ölçütler, orantı, simetri, düzen, denge ve uyum (harmoni) olarak sıralanabilir.

MEB ders kitabından alıntıdır.

Verilen paragrafta yer alan iki ideal ve üç reel varlık yazınız. (15 Puan)

İdeal varlıklar: simetri, orantı, uyum, denge, estetik, sanat, düzen (Bunlardan ikisi)

Reel varlıklar: Ev, okul, hastane, ibadethane (Bunlardan üçü)

Her bir varlığa 3 puan verilecek ve toplamda soru değeri 15 PUAN

3. Felsefe için varlık kavramı, oldukça karışık bir anlam taşır. Öyle ki varlık; ideal, reel gibi sıfatlarla kategorize edilir. Örneğin Heidegger'e göre varlık, özellikle Antik Yunan döneminde oldukça tartışılmış daha sonra konunun üstü örtülerek bu tartışmadan vazgeçilmiştir. Varlığın ne olduğu, yapısı hakkında ileri sürülen düşünceler genel olarak felsefi akımların bakış açılarıyla sınırlı kalmıştır. Varlığa dair bu tanımlama zorluğunun nedenlerinden biri de varlık kelimesinin tümeller kümesinin en üstünde yer almasıdır. Dolayısıyla varlık, günümüzde de tartışılacak önemli bir felsefi sorun olarak önümüzde durmaktadır: Herkes, varlık kelimesini cümle içinde anlamlı bir şekilde kullanır ancak varlığın ne olduğu sorusuna net bir yanıt veremez.

Metne göre varlık kavramının felsefi açıdan zor tanımlanmasının nedeni nedir? (10 Puan)

Cevap : Varlık kavramının tümeller kümesinin en üstünde yer alması/olması.

4. Örnek Tanımlar:

El Kindî'ye göre; "Felsefe, insanın gücü ölçüsünde var olanların gerçekliğini bilmesidir."

Karl Jaspers'e göre; "Felsefe, yolda olmak demektir."

Anahtar Kavramlar: Doğru düşünme - Merak - Hakikat - Arayış

En az bir anahtar kavramı kullanarak verilen örnek tanımlardaki gibi bir felsefe tanımı yazınız. (10 Puan)

(Verilen filozof tanımları, yanıt olarak aynen kullanılmamalıdır.)

Cevap : Felsefe, hakikat arayışıdır.

Felsefe, meraka dayalı hakikat arayışıdır.

(Bu yanıtlar, örnektir. Yukarıdaki kurala bağlı olarak farklı cümleler oluşturabilir.)

5. Düşünce, mantık ve bilgi açısından cümle doğruluğu; çelişkilerinin, düşünce eksikliklerinin ve bilgi hatalarının giderilmesi ile mümkün olur.

"O; bırakın yumurta kırmayı, menemen bile yapamaz." cümlesindeki mantık hatasını bulup cümlenin doğru biçimini yazınız. (10 Puan)

Cevap : "O; bırakın menemen yapmayı, yumurta bile kıramaz."

6. Gündelik yaşamımızda sürekli olarak sorular sorarız. Bunlar, pratik sorunlarımızı çözmek veya belirli bir bilgiye ulaşmak için yönelttiğimiz sorulardır. Felsefi sorular ise, bu tür pratik soruların ötesine geçerek varoluşun, bilginin, değerlerin ve ahlakın derinliklerine inen sorulardır. Bu sorular, kesin ve tek bir doğru cevabı olmayan, farklı perspektiflerden ele alınabilen ve tartışmaya açık sorulardır.

Verilen açıklamalar ışığında 2 tane felsefe sorusu yazınız. (15 Puan)

Soru 1 : Özgürlük nedir? (8 Puan)

Soru 2 : Ben, kimim? (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

Benzer şekilde verilen doğru cevaplar puanla değerlendirilir.

7. I. Öncül : Bütün filozoflar, sorgular.

II. Öncül : Aristoteles bir filozoftur.

Numaralandırılmış öncüllerden hareketle ulaşılabilecek sonuç önermesini ve kullanılan akıl yürütme türünü yazınız. (15 Puan)

Sonuç önermesi: O halde Aristoteles, sorgular. (8 Puan)

Akıl yürütme türü: Tümdengelim veya Dedüksiyon (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

8. Antik Yunan'da Thales'in, Pisagor'un matematiğe katkısı ne ise Orta Çağ'da Harezmi'nin, devamında Yeni Çağ'da Descartes'in matematiğe katkısı o derecede önemlidir. Yakın Çağ'da Lobaçevski ve Riemann'ın matematiğe verdikleri emek, bunlardan ayrı düşünülemez. Bu bilgiler, kütüphanelerdeki raflarda yerini almış, adeta kartopu gibi büyümüş düşüncelerdir. Bu kütüphanelerin İskenderiye'de, Bağdat'ta, Roma'da, Londra'da ya da Bursa'da bulunması, farklı coğrafyalarda yer alması, bilgiyi parçalamaz aksine onu, bütün insanlığın ortak değeri haline getirir.

Metinde felsefi düşüncenin hangi iki özelliğinden bahsedilmektedir? (15 Puan)

Birinci özellik : Yığılımlı ilerleme (8 Puan)

İkinci özellik : Evrensellik (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.